

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра грунтознавства, фізичної географії і земельного кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
(Майя НІКОЛАСВА)
« 04 бересня » 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Грунтово-земельні ресурси
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність: G18 Геодезія та землеустрій

Освітньо-професійна програма: «Геодезія та землеустрій»

Робоча програма навчальної дисципліни «Грунтово-земельні ресурси». Одеса:
ОНУ, 2026. 14 с.

Розробники:

Буяновський Андрій Олександрович – кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри ґрунтознавства, фізичної географії і земельного кадастру

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ґрунтознавства, фізичної
географії і земельного кадастру

Протокол № 1 від “3” вересня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)

Погоджено із гарантом ОПП «Геодезія та землеустрій»

_____ (Алла ТОЛМАЧОВА)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного
факультету

Протокол № 2 від “03” вересня 2026р.

Голова НМК ГГФ _____ (Віталій СИЧ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання*</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3,0 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>G Інженерія,</u> <u>виробництво та</u> <u>будівництво</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>G18 Геодезія та</u> <u>землеустрій</u> (код і назва) Спеціалізації: _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
		<i>Семестр</i>	
		1-й	
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглиблення знань щодо значення земельних ресурсів у житті людини та їхнього місця у структурі природно-ресурсного потенціалу, розширення знань здобувачів про ґрунтово-земельні ресурси (ГЗР) України та світу, їхню структуру, використання, сучасний стан і стратегію заходів щодо раціоналізації використання і збереження та зростання еколого-продукційного потенціалу і значимості в нинішніх соціально-економічних умовах.

Завданнями вивчення дисципліни є: формування уявлень про значення і функції, природно-ресурсний потенціал, структуру, ефективність використання і сучасний стан ГЗР України та світу, обґрунтування системи заходів щодо раціоналізації їх використання, збереження і зростання продукційно-екологічної значимості як запоруки продовольчої, економічної та екологічної безпеки і сталого розвитку держави; формування сучасної екологічної свідомості при розв’язанні проблем сьогодення.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних: ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними; ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

б) фахових: СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань; СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв’язанні комплексних задач геодезії та землеустрою; СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проєкти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів; СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності; СК10. Здатність здійснювати роботи з оцінки земель.

Програмними результатами навчання є наступні: РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій; РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв’язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог; РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях; РН08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними; РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землепорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень; РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об’єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів; РН16. Виконувати роботи з оцінки земель.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- функції і значення ГЗР, їхню географію, структуру, ефективність використання і сучасний стан в Україні та світі, основи стратегії заходів щодо раціоналізації використання, збереження і підвищення еколого-продукційного потенціалу;

вміти:

- оцінити еколого-продукційну доцільність провадженої структури використання ГЗР території певного регіону / господарства та обґрунтувати комплекс заходів щодо раціоналізації їх

подальшого використання, збереження і підвищення еколого-продукційної значимості використання ҐЗР.

бути здатним:

- розробляти проекти, приймати ефективні рішення і нести відповідальність в сфері використання і охорони ґрунтово-земельних ресурсів;
- генерувати нові ідеї щодо сталого використання ґрунтово-земельних ресурсів в умовах невизначеності;
- розробляти і впроваджувати заходи з управління, прогнозування і планування земельних ресурсів, проводити оцінку та аналізувати стан земель.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року No 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року No 722, зокрема:

Ціль 2: подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства;

Ціль 11: забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

Ціль 15: захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ҐЗР, їх функції і значення. ҐЗР України та світу – структура і географія, оцінка еколого-продукційного потенціалу і сучасного стану, забезпеченість ресурсами

Тема 1. ҐЗР – основа національного багатства та запорука продовольчої і еколого-економічної безпеки держави. Проблеми сучасного ґрунто- і землекористування в світі й Україні.

Тема 2. Значення і роль ҐЗР у функціонуванні біосфери та життєдіяльності людей. Методи дослідження ҐЗР.

Тема 3. ҐЗР світу. Ґрунти світу – географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Структура та ефективність використання земельних ресурсів світу.

Тема 4. ҐЗР України. Ґрунти території – номенклатура, географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Сучасна структура земельних ресурсів України, регіональні відмінності і тенденції сучасної зміни.

Змістовий модуль 2. Стале землекористування. Еколого-безпечне землекористування. Використання ҐЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану. Стратегія заходів щодо раціоналізації використання ресурсів, збереження і зростання їхнього еколого-продукційного потенціалу

Тема 5. Сучасне поняття сталого землекористування. Еколого-безпечне землекористування.

Тема 6. Нормативи та стандарти охорони ҐЗР. Законодавство України у галузі охорони земель, основні напрямки охорони земельних ресурсів. Сучасні проблеми в сфері охорони ґрунтів України та окремих її регіонів.

Тема 7. Використання ҐЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану.

Тема 8. Ґрунти і землі меліоративного фонду України, оцінка їх стану, заходи з оптимізації стану і підвищення ефективності використання.

Тема 9. Наукові основи раціонального використання й охорони ґЗР України. Програми створення служби моніторингу ґрунтів і земель (загальнодержавні, регіональні). Стратегія заходів щодо раціоналізації використання ресурсів, збереження і зростання їхнього еколого-продукційного потенціалу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усьо-го	у тому числі				Усьо-го	у тому числі			
		Л	п/с	лаб.	с.р.		л	п/с	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. ґЗР, їх функції і значення. ґЗР України та світу – структура і географія, оцінка еколого-продукційного потенціалу і сучасного стану, забезпеченість ресурсами										
Тема 1. ґЗР – основа національного багатства та запорука продовольчої і еколого-економічної безпеки держави. Проблеми сучасного ґрунто- і землекористування в світі й Україні.	6	2			4					
Тема 2. Значення і роль ґЗР у функціонуванні біосфери та життєдіяльності людей. Методи дослідження ґЗР.	6	2			4					
Тема 3. ґЗР світу. Ґрунти світу – географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Структура та ефективність використання земельних ресурсів світу.	12	4	2		6					
Тема 4. ґЗР України. Ґрунти території – номенклатура, географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Сучасна структура земельних ресурсів України, регіональні відмінності і тенденції сучасної зміни.	16	4	2		10					
Разом за змістовим модулем 1	40	12	4		24					
Змістовий модуль 2. Стале землекористування. Еколого-безпечне землекористування. Використання ґЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану. Стратегія заходів щодо раціоналізації використання ресурсів, збереження і зростання їхнього еколого-продукційного потенціалу										
Тема 5. Сучасне поняття сталого землекористування. Еколого-безпечне землекористування.	7	1			6					
Тема 6. Нормативи та стандарти охорони ґЗР. Законодавство	7	1			6					

України у галузі охорони земель, основні напрямки охорони земельних ресурсів. Сучасні проблеми в сфері охорони ґрунтів України та окремих її регіонів.									
Тема 7. Використання ГЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану.	10	2	2		6				
Тема 8. Ґрунти і землі меліоративного фонду України, оцінка їх стану, заходи з оптимізації стану і підвищення ефективності використання.	10	2			8				
Тема 9. Наукові основи раціонального використання й охорони ГЗР України. Програми створення служби моніторингу ґрунтів і земель (загальнодержавні, регіональні). Стратегія заходів щодо раціоналізації використання ресурсів, збереження і зростання їхнього еколого-продукційного потенціалу.	16	2	4		10				
Разом за змістовим модулем 2	50	8	6		36				
Усього годин	90	20	10		60				

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/ф, з/ф
1	ГЗР світу. Ґрунтові ресурси світу та їх зміни в умовах землеробського використання.	2, -
2	ГЗР України. Ґрунти території – номенклатура, географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання.	2, -
3	Використання ГЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану	2, -
4	Аналіз державних і регіональних програм моніторингу ґрунтів і земель. Розробка стратегії заходів щодо раціоналізації використання, збереження і зростання еколого-продукційного потенціалу ґрунтів.	4, -
	Разом	10, -

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин, д/ф, з/ф
1	ГЗР – основа національного багатства та запорука продовольчої і еколого-економічної безпеки держави. Проблеми сучасного ґрунто- і землекористування в світі й Україні [1] [4]	4, -
2	Значення і роль ГЗР у функціонуванні біосфери та життєдіяльності людей. Методи дослідження ГЗР [1] [4]	4, -
3	ГЗР світу. Ґрунти світу – географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Структура та ефективність використання земельних ресурсів світу [1] [4]	6, -
4	ГЗР України. Ґрунти території – номенклатура, географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання. Сучасна структура земельних ресурсів України, регіональні відмінності і тенденції сучасної зміни [1], [2] [4]	10, -
5	Сучасне поняття сталого землекористування. Еколого-безпечне землекористування [1] [4]	6, -
6	Нормативи та стандарти охорони ГЗР. Законодавство України у галузі охорони земель, основні напрямки охорони земельних ресурсів. Сучасні проблеми в сфері охорони ґрунтів України та окремих її регіонів [1] [3] [4]	6, -
7	Використання ГЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану [1] [3] [4]	6, -
8	Ґрунти і землі меліоративного фонду України, оцінка їх стану, заходи з оптимізації стану і підвищення ефективності використання [1], [2]	8, -
9	Наукові основи раціонального використання й охорони ГЗР України. Програми створення служби моніторингу ґрунтів і земель (загальнодержавні, регіональні). Стратегія заходів щодо раціоналізації використання ресурсів, збереження і зростання їхнього еколого-продукційного потенціалу [1], [2], [3]	10, -
	Разом	60, -

До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів, есеїв, повідомлень, аналітичних довідок; [3] – практичний кейс (індивідуальні завдання); [4] – формальна/ неформальна освіта тощо

Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

В рамках опанування цієї навчальної дисципліни здобувач може пройти освітні або професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
Prometheus	Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/environmental-damage-assessment/

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

9. Методи навчання

Основні методи викладання наступні: пояснювально-ілюстративний, порівняльно-географічний, проблемного викладення та частково-пошуково-дослідницький. Використання матеріалів природничо- і суспільно-географічних досліджень та порівняльно-географічного аналізу.

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, завдання для практичних занять та самостійної роботи, опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням інтернет-ресурсів.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- *словесні* - лекція, в тому числі з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, дискусії;
- *наочні* - мультимедійні презентації, візуалізація, демонстрація відео-проектів;
- *практичні* - організація роботи в аудиторії з використанням необхідного обладнання; графічні роботи – робота з картами, складання таблиць, побудова профілів, графіків, діаграм; вправи - багаторазове повторення робіт з метою їх засвоєння.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний і періодичний контроль (усне опитування, тестування), оцінка виконання практичних та самостійних завдань, підсумковий контроль (тестування, усне опитування).

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид контролю	Кількість балів
Опитування на лекційних заняттях (за опанування теми обсягом 2 год.)	Від 0 до 2 балів
Виконання практичних робіт (за кожну роботу)	Від 0 до 5 балів
Виконання завдань самостійної роботи студентів	Від 0 до 3 балів
Періодична контрольна робота (за заліковим модулем), тестування	Від 0 до 10 балів

Вид контролю	Бали	Критерії
Опитування на лекційних заняттях (за опанування теми обсягом 2 год.)	0	не володіє навчальним матеріалом
	1	володіє навчальним матеріалом та відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу
	2	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій;

		самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію
Виконання практичних робіт (за кожну роботу)	0	не володіє навчальним матеріалом
	1	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
	2	використовує знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
	3	Правильно вирішує половину завдань, має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
	4	правильно вирішує більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
	5	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу
Виконання завдань самостійної роботи студентів	0	не володіє навчальним матеріалом
	1	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
	2	правильно виконує завдання, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та формулювання висновків
	3	глибоко розкриває сутність завдань, використовуючи при цьому нормативну базу та літературу; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних завдань при самостійній роботі.
Періодична контрольна робота (за заліковим модулем)	0 ... 10	Кількість вірних відповідей в тестових завданнях (10 тестових завдань, оцінка за 1 вірну відповідь – 0,5 бали)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11. Перелік питань для поточного, періодичного і підсумкового контролю

1. ҐЗР – основа національного багатства та запорука продовольчої і еколого-економічної безпеки держави.
2. Значення і роль ҐЗР у функціонуванні біосфери та життєдіяльності людей.
3. Методи дослідження ҐЗР.
4. Ґрунти світу, їх географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання.
5. Структура та ефективність використання земельних ресурсів світу.
6. Ґрунти України – номенклатура, географія, рівень родючості, господарська освоєність та зміни в умовах землеробського використання.
7. Сучасна структура земельних ресурсів України, регіональні відмінності і тенденції сучасної зміни.
8. Сучасне поняття сталого землекористування.
9. Еколого-безпечне землекористування.
10. Нормативи та стандарти охорони ҐЗР.
11. Законодавство України у галузі охорони земель, основні напрямки охорони земельних ресурсів.
12. Сучасні проблеми в сфері охорони ґрунтів України та окремих її регіонів.
13. Використання ҐЗР України та Одеської області, оцінка їхнього стану.
14. Ґрунти і землі меліоративного фонду України, оцінка їх стану, заходи з оптимізації стану і підвищення ефективності використання.
15. ҐЗР Одеської області, їх використання, оцінка стану та система заходів з раціоналізації використання, збереження і підвищення продукційно-екологічного потенціалу.
16. Наукові основи раціонального використання й охорони ҐЗР України.
17. Програма створення служби моніторингу ґрунтів і земель держави.
18. Програма створення служби моніторингу ґрунтів і земель регіону.
19. Наукові основи раціонального використання й охорони ҐЗР Одещини/окремого регіону (на вибір здобувача).
20. Заходи з оптимізації стану ґрунтів в межах меліоративного фонду України і підвищення ефективності використання.
21. Проблеми деградації ҐЗР України та світу – регіональні та галузеві аспекти.
22. ҐЗР зони мішаних лісів – стан та використання.
23. ҐЗР зони лісостепу – стан та використання.
24. ҐЗР зони степу – стан та використання.
25. ҐЗР сухостепової зони – стан та використання.
26. ҐЗР Карпатської гірської області, Передкарпаття та Закарпаття – стан та використання.
27. ҐЗР Кримської гірської області та південного берегу Криму – стан та використання.
28. ҐЗР Дунай-Дністерського межиріччя Одеського регіону – стан та використання, екологічні та ґрунтово-меліоративні проблеми.
29. Меліоративний фонд Одещини, сучасний стан, проблеми, перспективи.
30. Моніторинг ґрунтів і земель (загальнодержавний, регіональний, відомчий, локальний).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та оцінювання самостійної роботи (СР)							Підсумкове оцінювання (залік)	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1-2	T3-4	CP1-4	KP1	T5-9	CP5-9	KP2	30	100
4	8	8	10	20	10	10		

- T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів; CP1-9 – самостійна робота студентами за відповідними темами; KP1-2- контрольна робота за змістовим модулем

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
90-100/зараховано	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань. Здатний виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних завдань при самостійній роботі.
75-89/зараховано	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; з деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, при цьому допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішує більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання.

60-74/зараховано	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	використовує знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішує половину завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
35-59/ не зараховано з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішує окремі завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
0-34 / не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом.	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та плани практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Питання і завдання для самостійної роботи.
7. Презентації, блок-схеми, графіки та інші ілюстративно-демонстраційні засоби навчання.

14. Рекомендована література

Законодавство та інші нормативно-правові акти

- Водний кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://kodeksy.org.ua/vodn/18.htm>
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
- Земельний кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

Основна

1. Адаптація агротехнологій до змін клімату: ґрунтово-агрохімічні аспекти: колективна монографія/ За ред. С. А. Балюка, В.В. Медведєва, Б.С. Носка та ін. Харків: Стильна типографія, 2018. 364 с.
2. Галузеві кадастри України : навч. посібник / Паньків Зіновій, Кирильчук Андрій, Яворська

Андріана. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 192 с.

3. Паньків З. П., Наконечний Ю. І. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.

4. Позняк С.П. Актуальні проблеми ґрунтознавства і географії ґрунтів : навч.посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 272 с.

5. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.

6. Раціональне використання ґрунтових ресурсів і відтворення родючості ґрунтів: організаційно-економічні, екологічні й нормативно-правові аспекти: колективна монографія / за ред. акад. НААНУ С. А. Балюка, чл.-кор. АЕНУ А.В. Кучера. Харків: Смуґаста типографія, 2015. 428 с.

7. Толмачова А. В. Державний земельний кадастр : конспект лекцій. Одеса : ОДЕКУ, 2023. 138 с.

8. Чорноземи масивів зрошення Одещини: монографія / За науковою редакцією д. біол. наук, проф. Є. Н. Красехи та к. геогр. наук, доц. Я. М. Біланчина. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2016. 194 с.

9. Шарій Г.І., Тимошевський В.В., Міщенко Р.А., Юрко І.А. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.

Додаткова

1. Земельні ресурси України. За ред. В.В. Медведєва, Т.М. Лактіонової. Київ: Аграрна наука, 1998. 150 с.

2. Методика моніторингу земель, що перебувають у кризовому стані. Харків: НМЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії УААН», 1998. 88 с.

3. Наукові основи охорони та раціонального використання зрошуваних земель України / за наук. редакцією С. А. Балюка, М. І. Ромащенко, В. А. Стащука. Київ: Аграрна наука, 2009. 624 с.

4. Паньків З.П. Земельні ресурси: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с.

5. Паньків З.П. Еволюція землекористування в Україні. Монографія. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 188 с.

6. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів: підручник. У двох частинах. Ч. 1. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 270 с.

7. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів: підручник. У двох частинах. Ч. 2. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 286 с.

8. Позняк С. П., Гавриш Н.С. Господареві про ґрунти і право на них = For the landowner about soils and legal aspects : науково-практичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 250 с.

9. Позняк С.П., Гавриш Н.С. Соціальне ґрунтознавство = Social soil science : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 240 с.

10. Телегуз О. В., Кіт М.Г. Агроекологічна оцінка ґрунтів : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 260 с.

11. Ямелинець Т.С. Інформаційне ґрунтознавство : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 352 с.

15. Інформаційні ресурси

- Сайт Вісника ОНУ. Серія Географічні та геологічні науки. - Режим доступу: <http://visgeo.onu.edu.ua/>.
- Сайт Верховної Ради України (нормативно-правові документи). - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
- Сайт Держгеокадастру. - Режим доступу: <https://land.gov.ua/>
- Сайт ННЦ «Інститут ґрунтознавства і агрохімії» ім. О.Н. Соколовського. - Режим доступу: <http://issar.com.ua/uk>
- Сайт Українського географічного журналу. - Режим доступу: <https://ukrgeojournal.org.ua/>
- Сайт ЄС про Ґрунтову стратегію ЄС до 2030 року (Soil Strategy for 2030 EU): https://environment.ec.europa.eu/topics/soil-health/soil-strategy-2030_en